

prima instanță: G. Lungu
instanța de apel: A. Minciuna, V. Pruteanu, A. Nogai

dosarul nr. 3ra-2024/13

DECIZIE

21 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Corolevschi
Andrei Harghel
Constantin Alerguș
Tatiana Răducanu

examinînd recursul declarat de către Cîmpoacă Mihail și Bodolica Galina,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cîmpoacă Mihail și
Bodolica Galina împotriva lui Cîmpoacă Vladimir, Primăria și Consiliul local
Costești raionul Ialoveni cu privire la recunoașterea ca succesor legal și prelungirea
termenului de acceptarea succesiunii, declararea nulității titlului de autentificare a
dreptului deținătorului de teren și a contractului de donație, împărțirea imobilului pe
cote-părți și

la cererea reconvențională a lui Cîmpoacă Vladimir și Cîmpoacă Serghei
împotriva lui Cîmpoacă Mihail și Bodolica Galina, intervenient accesoriu biroul
notarului Oleg Chetreanu, cu privire la declararea nulității contractului de donație,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012, prin care a
fost respins apelul declarat de către Cîmpoacă Mihail și Bodolica Galina și
menținută hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 29 iunie 2012

c o n s t a t ă

La 08 octombrie 2009 Cîmpoacă Mihail a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Primăriei Consiliul s. Costești, Cîmpoacă Vladimir, Cîmpoacă
Serghei privind recunoașterea ca succesor legal, prelungirea termenului de
acceptare a succesiunii, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de
teren și anularea contractului de donație.

În motivarea cererii reclamantul Cîmpoacă Mihail a menționat că mama
Cîmpoacă Anastasia a deținut în proprietate casa de locuit situată în s. Costești r.
Ialoveni. La 20 noiembrie 1994 mama Cîmpoacă Anastasia a decedat, fără a lăsa
vreun testament, iar averea rămasă urma să fie divizată între succesorii legali. După
decesul mamei, careva declarații de renunțare de la succesiune copiii defunctei nu
au semnat. Periodic pe parcursul anilor, copiii defunctei au îngrijit de casa
părintească, au prelucrat terenul aferent casei de locuit.

Ulterior, la perfectarea actelor, a aflat că fratele său Vladimir Cimpocă dispune de titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. cadastral 551520423.

Consideră că casa de locuit aparține tuturor moștenitorilor legali potrivit cotelor-părți pe care le-ar putea moșteni ca succesori legali după decesul mamei Cimpocă Anastasia, decedată la 20.11.1994.

Cere reclamantul Cimpocă Mihail a-1 recunoaște ca moștenitor legal după decesul mamei Cimpocă Anastasia, decedată la 20 noiembrie 1994, a prelungi termenul de acceptare a succesiunii, a anula titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. cadastral 5515204231 din 15 noiembrie 2001 eliberat pe numele lui Cimpocă Vladimir, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin cerere suplimentară depusă în persoana reprezentantului Bodolica Galina, Cimpocă Mihail a invocat că la 29 aprilie 2009 a aflat că Cimpocă Vladimir, prin contractul de donație, a donat imobilul în litigiu fiului său Cimpocă Serghei. Consideră că acest contract este ilegal și a solicitat a declara nul contractul de donație nr.4037 din 29 aprilie 2009 încheiat între Cimpocă Vladimir și Cimpocă Serghei, a radia înregistrările contractului de donație nr.4037 din 29 aprilie 2009 din Registrul bunurilor imobile.

La 09 august 2010 Bodolica Galina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Cimpocă privind divizarea bunului imobil în cote-părți amplasat în str. 27 august, s. Costești, r. Ialoveni cu nr. cadastral 5515204231. În motivarea cererii a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 04 mai 2010 s-a admis cererea lui Cimpocă Mihail prin care a fost recunoscut succesor legal și proprietar al averii mamei sale Cimpocă Anastasia în mărime de 1/5 cotă-parte din casa de locuit și a terenului aferent amplasat în str. 27 August, s. Costești, r. Ialoveni.

Invocă că la 27 iulie 2010 în baza acestei hotărâri tatăl - Cimpocă Mihail, prin contract de donație i-a donat 1/5 din acest imobil fiicei Bodolica Galina. Astfel, solicită divizarea bunului imobil ce le aparține cu drept de proprietate ei Bodolica Galina 1/5 și Cimpocă Sergiu 4/5 și anume casa de locuit individuală cu suprafața de 27,3 m. p. și a terenului aferent cu suprafața de 0,1966 ha, situată în r. Ialoveni s. Costești str. 27 August 27, nr. cadastral 5515204231.

La 17 decembrie 2010 Bodolica Galina a mai depus o cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva lui Cimpocă Serghei privind partajarea în natură a proprietății obținute prin succesiune conform variantelor indicate.

Cimpocă Vladimir și Cimpocă Serghei au depus cerere reconvențională împotriva lui Cimpocă Mihail și Bodolica Galina, intervenient accesoriu biroul notarului Oleg Chetreanu, cu privire la declararea nulității contractului de donație din 27 iulie 2010, prin care Cimpocă Mihail a donat către Bodolica Galina 1/5 cotă-parte din imobilul în litigiu.

În motivarea acțiunii reconvenționale au indicat că hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 04 mai 2010, prin care Cimpocă Mihail a fost recunoscut proprietar a 1/5 cotă-parte din imobilul în litigiu, a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2011. Astfel, contractul de donație nr. 11782 din 27 iulie 2010

încheiat în baza acestei hotărâri între Cimpocă Mihail și Bodolica Galina, este un act juridic lovit de nulitate absolută și urmează a fi declarat nul.

Prin hotărârea Judecătorei Ialoveni din 29 iunie 2012 acțiunea inițială a fost respinsă, iar cea reconvențională a fost admisă și s-a declarat nul contractul de donație nr. 11782 din 27 iulie 2010 încheiat între biroul notarului Oleg Chetreanu, conform căruia Cimpocă Mihail a donat 1/5 cotă-parte din imobilul cu nr. cadastral 5515204231, din str. 27 August s. Costești r. Ialoveni către Bodolica Galina. S-a încasat în mod solidar de la Cimpocă Mihail și Bodolica Galina în beneficiul lui Cimpocă Serghei taxa de stat în sumă de 150 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012 a fost respins apelul declarat de către Cimpocă Mihail și Bodolica Galina și menținută hotărârea primei instanțe.

Cimpocă Mihail și Bodolica Galina au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a invocat că concluziile instanțelor expuse în hotărâre vin în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar normele de drept material au fost aplicate eronat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârilor judecătorești, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 al.(1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Materialele dosarului atestă că la data de 20 noiembrie 1994 a decedat Cimpocă Anastasia, mama lui Cimpocă Mihail și Cimpocă Vladimir. Patrimoniul succesoral constă din bunul imobil amplasat în str. 27 August, s. Costești, r. Ialoveni, nr. cadastral 5515204231.

Conform art. 561 Cod civil (în redacția Legii din 1964), succesiunea se înfăptuiește în virtutea legii (succesiunea legală) și prin testament (succesiune testamentară). Succesiunea legală are loc dacă și în măsura în care testamentul nu conține prevederi contrarii.

Conform art. 562 Cod civil (în redacția Legii din 1964), data deschiderii succesiunii este ziua morții celui ce a lăsat moștenirea, iar în caz de declarare a morții lui – ziua arătată în partea a treia a articolului 21 din prezentul Cod.

Conform art. 566 Cod civil (în redacția Legii din 1964), în caz de succesiune legală se consideră moștenitori în părți egale: de prima clasă – copiii (inclusiv copiii înfiați), soțul și părinții (înfietorii) defunctului, precum și copilul defunctului, care s-a născut după moartea acestuia;

În lipsa testamentului, moștenitori cu drept de cotă egală sunt chemații copii aceștia: Cimpocă Mihail, Cimpocă Vladimir, Cimpocă Parascovia, Cimpocă Alexandra, Cimpocă Maria.

Conform art. 581 Cod civil, (în redacția Legii din 26 decembrie 1964) pentru a dobândi succesiunea moștenitorul trebuie s-o accepte. O succesiune nu poate fi acceptată sub condiție sau cu rezerve. Se consideră, că moștenitorul a acceptat succesiunea, dacă el a intrat de fapt în posesia sau administrarea bunurilor succesoriale sau dacă a depus la organul notarial al locului deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a ei. Actele arătate în prezentul articol trebuie să fie săvârșite în curs de șase luni din ziua deschiderii succesiunii.

Conform art. 582 al. (1) Cod civil (în redacția Legii din 26 decembrie 1964), termenul pentru acceptarea succesiunii, stabilit de articolul 581 din prezentul Cod, poate fi prelungit de către instanța de judecată, dacă aceasta găsește, că el a fost scăpat din motive întemeiate. Succesiunea poate fi acceptată după expirarea termenului sus-arătat și fără a se cere aprobarea instanței judecătorești, dacă toți ceilalți moștenitori, care au acceptat succesiunea, își vor da pentru aceasta consimțământul.

Din esența normei de drept respective se deduce că vor putea constitui circumstanțe temeinice de prelungire a termenului de acceptare a succesiunii: cauză de forță majoră, sau de alte cauze temeinice cum ar fi: starea de invaliditate a succesorului, îngrijirea unui membru bolnav al familiei, aflarea în străinătate sau în rîndul forțelor armate, tăinuirea faptului deschiderii succesiunii de către ceilalți moștenitori etc.

Nu constituie motive temeinice de admitere a acțiunii: necunoașterea dispozițiilor legale incidente, lipsa de timp pentru depunerea cererii, necunoașterea componenței patrimoniului succesoral și alte motive similare.

Cu certitudine s-a stabilit că în termenul de 6 luni stabilit de art. 581 Cod civil (în redacția Legii din 1964) aplicabil la momentul deschiderii succesiunii, nici Cîmpoacă Mihail nici Cîmpoacă Vladimir, fiind succesori de clasa I după decesul mamei Cîmpoacă Anastasia, nu au depus la notarul de la locul deschiderii succesiunii declarație de acceptare a succesiunii în termenul de 6 luni.

Totodată, s-a stabilit că Cîmpoacă Vladimir, care deși nu s-a adresat în termen de 6 luni cu cerere la Biroul notarial pentru a primi succesiunea după decesul mamei, a intrat în posesia bunurilor succesoriale, locuind permanent în casa părintească. Acest fapt se confirmă prin adeverința eliberată de Primăria s. Costești r. Ialoveni (f.d. 17), registrul de evidență a gospodăriilor (f.d. 28-31).

Prin prisma normelor enunțate, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă aprecierea instanțelor de judecată asupra faptului că Cîmpoacă Vladimir a intrat în posesia averii succesoriale, deoarece pînă la decesul mamei și după deces a locuit permanent cu familia sa în casa în litigiu.

Pentru obținerea succesiunii, moștenitorul trebuie să o accepte. Cîmpoacă Mihail, însă, a locuit separat. Succesibilul prin acțiunile sale nu și-a manifestat voința de acceptare a succesiunii după decesul mamei sale într-un mod care va printr-un act de dispoziție, neprezentînd nici un interes în acest sens. Astfel, se consideră că nu a intrat de fapt în posesia patrimoniului și nici nu s-a adresat cu cerere la notar pentru a primi succesiunea pe parcursul a mai mult de 15 ani.

În cadrul dezbaterilor judiciare nu s-a confirmat nici existența cărorva circumstanțe temeinice de prelungire a termenului de acceptare a succesiunii din partea lui Cîmpoacă Mihail, cum ar fi cazul de forță majoră care l-ar fi împiedicat să-și exercite dreptul de opțiune succesorală, sau, de alte cauze

întemeiate care l-ar fi împiedicat să-și exercite acest drept. Cauza temeiniciei justificate, este acea împrejurare care creează „... o împiedicare inevitabilă și imprevizibilă numai pentru reclamant și pentru cei care se aflau în condiții asemănătoare”.

În astfel de circumstanțe, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă aprecierea instanțelor de judecată a lipsei motivelor întemeiate de omitere a termenului de acceptare a succesiunii din partea lui Cimoacă Mihail, dispunând respingerea acțiunii în această parte.

În circumstanțele descrise, instanța de recurs consideră că Cimoacă Vladimir în condiții legale a obținut Titlul de autentificare dreptului deținătorului de teren, fiind în drept prin contractul de donație nr.4037 din 29 aprilie 2009 de a dona imobilul dat fiului său Cimoacă Serghei.

Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră că în mod corect au fost respinse și cerințele lui Cimoacă Mihail privind anularea Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat lui Cimoacă Vladimir și a contractului de donație nr.4037 din 29 aprilie 2009 încheiat între Cimoacă Vladimir și Cimoacă Serghei, or, cerințele date sunt neîntemeiate și lipsite de suport juridic.

Reieșind din cele constatate mai sus, instanța de recurs reține ca întemeiate și concluzia instanțelor anterioare privind respingerea cererii lui Bodolica Galina către Cimoacă Serghei privind divizarea bunului imobil și partajarea lui pe cote părți, din următoarele considerente.

Conform art. 217 Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate. Acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

Materialele dosarului atestă că prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 04 mai.2010 s-a admis cererea lui Cimoacă Mihail, ultimul fiind recunoscut succesor legal și proprietar al averii mamei sale - Cimoacă Anastasia în mărime de 1/5 cotă parte din casa de locuit și a terenului aferent amplasate str.27 August 27, s.Costești, r.Ialoveni.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2011, hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 04 mai 2010 a fost casată, cauza fiind remisă la rejudecare.

Prin urmare, în condițiile în care hotărârea judecătorească în baza căruia Cimoacă Mihail a devenit proprietar a 1/5 cotă parte din imobil a fost casată, actul juridic contestat este lovit de nulitate absolută.

Plecînd de la această premisă, prima instanță și instanța de apel în mod corect a admis cerința lui Cimoacă Seghei, Cimoacă Vladimir către Cimoacă Mihail, Bodolica Galina privind anularea contractului de donație nr.11782 din 27.07.2010, conform căruia Cimoacă Mihail a donat lui Bodolica Galina 1/5 cotă parte din imobil.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt legale și întemeiate, corespunde circumstanțelor de fapt stabilite prin probele administrate și raportate la legea

materială, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Cîmpoacă Mihail și Bodolica Galina.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012 și hotărârea Judecătorei Ialoveni din 29 iunie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cîmpoacă Mihail și Bodolica Galina împotriva lui Cîmpoacă Vladimir, Primăria și Consiliul local Costești raionul Ialoveni cu privire la recunoașterea ca succesor legal și prelungirea termenului de acceptarea succesiunii, declararea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a contractului de donație, împărțirea imobilului pe cote-părți și la cererea reconvențională a lui Cîmpoacă Vladimir și Cîmpoacă Serghei împotriva lui Cîmpoacă Mihail și Bodolica Galina, intervenient accesoriu biroul notarului Oleg Chetoreanu, cu privire la declararea nulității contractului de donație.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Andrei Harghel

Constantin Alerguș

Tatiana Răducanu